

Kokoelmasiirrot museoiden välillä

Kotiinpaluu Tampereelta Inariin

10.2.2016

Anni Guttorm

Kiitos! Takkâ! Giitu! Spä'ssep!

Kokoelmasiirron taustaa

- Tako – Kansallinen tallennustyönjako
 - > Erikoismuseona Saamelaismuseum Siida tallentaa saamelaisten aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä
- Museokeskus Vapriikilla noin 30 saamelaisesineen kokoelma
 - > Taiteilija Gabriel Enbergin v. 1905 keräämiä esineitä Inarin alueelta
- Neuvottelut Vapriikin kanssa kokoelmasiirrosta alkoivat tammikuussa 2015

Kokoelman luovutus

- Kokoelma luovutettiin Tampereella Vapriikissa 29.4.2015
- Kokoelman esittely lehdistötilaisuudessa
- Medianäkyvyys

Kuva: Yle Sápmi

Vapriikki lahjoittaa saamelaiskokoelmansa Saamelaismuseo Siidalle

KULTTUURI 23.4.2015 klo 14:05

Sirpa Pääkkönen HELSINGIN SANOMAT

Sápmi 23.4.2015 klo 16:46 | beaviduvvon 23.4.2015 klo 16:51

Tampere musea máhcaha 1900-logu sámedinggaide ruovttoluotta Sápmái – "Sávamis earáge museat movttiidit bargat seamma"

Kulttuuri 29.4.2015 klo 17:32 | päivitetty 30.4.2015 klo 9:53

Saamelaismuseo sai todellisia harvinaisuuksia – mukana syntisenä kielletty sarvilakki

Yli 1000 kilometriä myöhemmin

Kokoelma esillä Inarissa 13.5.2015

- Tohtorikoulutettava Eeva-Kristiina Harlinin luento
- Kokoelma paljastettiin ja esiteltiin yhteisölle

Kysely kokoelmasiirron merkityksestä

91 % vastanneista piti tärkeänä saamelaisesineiden palauttamista saamelaisalueelle

- ”Osa meitä ja meidän historiaa”
- ”Koko saamenkansan perintö!”
- ”Kokoelmat tuovat historian lähemmäksi, näkeminen on tärkeää”
- ”Juuret ovat ihmisille tärkeitä, ja näin he pääsevät tutkimaan niitä. Tieto-taito saamelaisesineistä on täällä”
- ”Käsityöläiset saavat nähdä kadonneita tavaroita ja elvyttää niiden käyttöä. Ja nuoremmat sukupolvet saavat nähdä oman kulttuurinsa tavaroita menneiltä sukupolvilta”

Kiitos, että päätit vastata kyselyyn! Kysymyksiin vastaaminen vie muutaman minuutin. Vastauksesi auttavat Saamelaismuseo Siidan henkilökuntaa arvioimaan tilaisuuden ja esinepalautuksen merkitystä yleisölle. Tietoja käytetään myös Oulun yliopiston Giellagas instituutin tohtorikoulutettava Eeva-Kristiina Harlinin väitöskirjaprojektissa. Lisätietoja tutkimusprojektista löydät verkkosivulta <http://www oulu.fi/giellagasinstituutti/node/29540> Tutkimuksessa ei paljasteta kyselyyn osallistuneiden henkilöllisyydetietoja.

Merkitse oikea vaihtoehto (x) tai kirjoita vastauksesi.

1. Sukupuolesi
☐ Mies ☐ Nainen
2. Asuinpaikkasi (paikkakunta, maa) _____
3. Mistä sait kuulla tilaisuudesta?
☐ Näin tilaisuudesta kertovan lehtiartikkelin (missä?) _____
☐ Siidan nettisivuilta/facebook-sivulta
☐ Kuulin siitä ystävältä/työtoverilta
☐ Jokin muu kanava, mikä _____
4. Miksi tulit tilaisuuteen?
☐ Työn puolesta
☐ Teen saamenkäsintöitä/käsintöitä
☐ Mielenkiinnosta
☐ Muu syy, mikä _____
5. Pidätkö tärkeänä, että kokoelmia esitellään yleisölle?
☐ Kyllä, miksi _____
☐ En, miksi _____
☐ En osaa sanoa
6. Vastasiko tilaisuus odotuksiasi?
☐ Kyllä, miksi _____
☐ Ei, miksi _____
☐ En osaa sanoa
7. Mikä oli tilaisuuden kiinnostavin asia/kokonaisuus?

8. Pidätkö tärkeänä saamelaisesineiden palauttamista saamelaisalueelle?
☐ Kyllä, miksi _____
☐ En, miksi _____
☐ En osaa sanoa
9. Jos olet halukas keskustelemaan aiheesta sähköpostitse, puhelimessa tai kasvokkain tai sinulla aihepiiriin liittyvää kysyttävää jätätän meille yhteystietosi:
Nimi: _____
Puhelinnumero: _____
Sähköposti: _____

Kiitos ajastasi!

Kokoelmasiirron merkitys

- Esineistö täydensi Saamelaismuseon kokoelmaa
- Symbolinen merkitys: esineet ovat palanneet kotiin yli 100 vuoden etelän matkan jälkeen
- Osoitus saamelaiskulttuurin arvostuksesta
- Tiedon palautus ja tietotaidon elvyttäminen
- Esineiden palautus mahdollistaa esineiden esittelyn ja tutkimuksen

Paulamalli palautui 100 vuoden takaa

- Kokoelmasiirrossa tulleista Inarin mallisista pauloista tehtiin tutkimusta syksyn 2015 aikana
- Tutkimme yhdessä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen opiskelija Laura Aikion kanssa jo käytöstä pois jäänyttä paulamallia, paulojen valmistustekniikkaa, materiaaleja, ajoitusta.
- Laura toteutti replikapaulat museon kokoelmiin
- Kyseessä olikin Lauran oman suvun malli

Kokoelmasiirron positiiviset vaikutukset

- Medianäkyvyys lisäsi yleisön kiinnostusta kokoelmatyöhön
- Lahjoitusten määrä kasvoi
- Vuorovaikutus yhteisön kanssa aktivoitui
- Hieno esimerkki tallennustyönjaon mukaisesta kokoelmasiirrosta

”Kulttuuriperintö muodostaa erottamattoman osan ihmisten ja yhteisöjen itsetuntemuksesta, se toimii siltana menneisyyden, nykypäivän ja tulevaisuuden välillä.” (Eleni Korka 2009)

